

ด่วนที่สุด

ที่ คค (ปคร) ๐๒๐๓/๕๐

กระทรวงคมนาคม

ถนนราชดำเนินนอก กทม. ๑๐๑๐๐

๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

เรื่อง การจัดทำความตกลง Air Travel Bubble ระหว่างไทย - อินเดีย

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
  ๒. หนังสือกระทรวงการต่างประเทศอินเดีย ที่ 495/Dir(South)/2021 ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๔ พร้อมคำแปล
  ๓. หนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ด่วนที่สุด ที่ กต.๑๔๐๓/๑๔ ลงวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๕
  ๔. ผลการประชุมศูนย์ปฏิบัติการ ศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด - 19 วันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๕ และวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕
  ๕. สรุปผลการประชุมคณะกรรมการบริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ครั้งที่ ๓/๒๕๖๕ วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕
  ๖. หนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ด่วนที่สุด ที่ ๑๔๐๓/๓๕๓ ลงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ พร้อมคำแปล
  ๗. หนังสือกระทรวงการต่างประเทศอินเดีย ที่ ๑๐๕/OSD(South)/๒๐๒๒ ลงวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ พร้อมคำแปล
  ๘. ร่างหนังสือตอบกลับของไทยต่อข้อเสนอของอินเดีย พร้อมคำแปลอย่างไม่เป็นทางการ

ด้วยกระทรวงคมนาคมขอเสนอเรื่องการจัดทำความตกลง Air Travel Bubble ระหว่างไทย - อินเดีย มาเพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) เรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือที่เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย รวมทั้งสอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติ ในด้านการเมือง การต่างประเทศ และความมั่นคง ตลอดจนด้านการสร้างรายได้และการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายอนุทิน ชาญวีรกูล) กำกับการบริหารราชการกระทรวงคมนาคม ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (โควิด - 19) อินเดียได้ระงับเที่ยวบินพาณิชย์ระหว่างประเทศตั้งแต่วันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๓ โดยอนุญาตเฉพาะเที่ยวบินอพยพหรือเที่ยวบินพาณิชย์ของประเทศที่ได้จัดทำความตกลง Air Travel Bubble กับอินเดียแล้วให้สามารถเดินทางเข้าอินเดียได้

๑.๒ กระทรวงการต่างประเทศอินเดียได้ทาบทามฝ่ายไทยต่อการจัดทำความตกลง Air Travel Bubble ระหว่างไทย - อินเดีย โดยแจ้งว่าสามารถจัดทำในรูปแบบการแลกเปลี่ยนหนังสือทางการทูตระหว่างกันได้ และทั้งสองฝ่ายได้มีการประสานงานเพื่อหาข้อสรุปของการจัดทำความตกลง Air Travel Bubble ระหว่างไทย - อินเดีย เป็นระยะ รายละเอียดความตกลงปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

/๒. เหตุผล ...

๒. เหตุผลและความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

ความตกลง Air Travel Bubble Arrangement ระหว่างไทย - อินเดีย จัดทำขึ้นเพื่อให้สายการบินของทั้งสองประเทศสามารถทำการบินรับขนผู้โดยสารเชิงพาณิชย์ระหว่างกันได้ ซึ่งการมีผลใช้บังคับประเทศไทยต้องแจ้งการยอมรับเป็นหนังสือผ่านช่องทางทางการทูต ดังนั้น จึงจำเป็นต้องเสนอคณะรัฐมนตรีตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) เรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือที่เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

โดยที่ปัจจุบันนักเดินทางของทั้งสองประเทศมีความต้องการที่จะกลับมาเดินทางระหว่างกันเพิ่มมากขึ้น และเพื่อฟื้นฟูการท่องเที่ยวระหว่างกัน สายการบินของทั้งสองฝ่ายจึงประสงค์จะกลับไปทำการบินระหว่างกันอีกครั้งหนึ่ง โดยมีแผนที่จะเริ่มทำการบินอีกครั้งในเดือนมีนาคม ๒๕๖๕ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อขอความเห็นชอบให้จัดทำความตกลง Air Travel Bubble และร่างหนังสือตอบกลับของไทยต่อข้อเสนอของอินเดียภายในวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๕

๔. สำระสำคัญและข้อเท็จจริง

๔.๑ การรับขนผู้โดยสารบนเที่ยวบินระหว่างไทยและอินเดีย สามารถรับขนผู้มีสัญชาติไทย อินเดีย เนปาล ภูฏาน และผู้มีสัญชาติต่างประเทศอื่น ๆ ที่ถือวีซ่าเดินทางเข้าประเทศไทยและอินเดีย โดยก่อนที่สายการบินจะออกบัตรโดยสาร/Boarding Pass ให้กับผู้โดยสาร สายการบินต้องมั่นใจว่าผู้โดยสารทุกคนมีคุณสมบัติที่สามารถเข้าประเทศได้

๔.๒ ผู้โดยสารที่เดินทางบนเที่ยวบินจะต้องเป็นการเดินทางระหว่างไทยและอินเดียเท่านั้น

๔.๓ สายการบินที่กำหนดของทั้งสองฝ่ายจะได้รับอนุญาตให้ทำการบินไปยังจุดต่าง ๆ ตามที่ระบุไว้ในความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งอินเดียว่าด้วยบริการเดินอากาศระหว่างอาณาเขตของแต่ละฝ่ายและพ้นจากนั้นไป

๔.๔ สายการบินที่กำหนดของทั้งสองฝ่ายจะได้รับอนุญาตให้จำหน่ายบัตรโดยสารระหว่างอินเดียและไทยในแต่ละเส้นทางผ่านเว็บไซต์ ตัวแทนจำหน่ายและระบบสำรองที่นั่งผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ (Global Distribution Systems)

๔.๕ การทำการบินให้ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขที่ระบุไว้ในคู่มือการปฏิบัติงาน (Standard Operating Procedures: SOP) ซึ่งออกโดยเจ้าหน้าที่การเดินอากาศ และแนวทางที่เกี่ยวกับโควิด - 19 อื่น ๆ ซึ่งออกโดยเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องของทั้งสองประเทศ

๔.๖ กรมการบินพลเรือนอินเดียและสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยจะอนุญาตการทำการบินเป็นรายเดือน และให้อนุญาตบนหลักการความเท่าเทียมของจำนวนที่นั่งโดยสายการบินจะยื่นขอรับการอนุญาตจากรัฐบาลที่เกี่ยวข้องตามคู่มือการปฏิบัติงาน

๕. ผลกระทบ

เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโควิด - 19 อินเดียได้ระงับเที่ยวบินพาณิชย์ระหว่างประเทศตั้งแต่วันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๓ โดยอนุญาตเฉพาะเที่ยวบินอพยพหรือเที่ยวบินพาณิชย์ของประเทศที่ได้จัดทำความตกลง Air Travel Bubble กับอินเดียแล้ว ให้สามารถเดินทางเข้าอินเดียได้ ดังนั้น การจัดทำความตกลง Air Travel Bubble ระหว่างไทย - อินเดีย จะทำให้สายการบินของทั้งสองประเทศสามารถทำการบินรับขนผู้โดยสารในรูปแบบพาณิชย์ได้ โดยสายการบินและผู้โดยสารยังคงปฏิบัติตามมาตรการ

สาธารณสุขในการเข้าประเทศของแต่ละประเทศ ซึ่งเป็นการช่วยให้สายการบินของไทยสามารถสร้างรายได้ ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโควิด 19 นอกจากนี้ สายการบินสามารถรับขนนักท่องเที่ยวจากอินเดียมายังประเทศไทย อันเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวและฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศ

๖. ความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๖.๑ กระทรวงการต่างประเทศ มีข้อคิดเห็น รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓ ซึ่งสามารถสรุปได้ ดังนี้

๖.๑.๑ ประเด็นสาระสำคัญและถ้อยคำ

๑. ไม่มีข้อขัดข้องต่อสาระสำคัญและถ้อยคำโดยรวม หากสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ โดยเฉพาะศูนย์บริหารสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และกระทรวงสาธารณสุข พิจารณาแล้วเห็นว่ามีความเหมาะสม สอดคล้องกับนโยบายและผลประโยชน์ของไทย สามารถปฏิบัติได้ภายใต้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่มีอยู่ในปัจจุบัน ตลอดจนเป็นไปตามพันธกรณีของไทยภายใต้ความตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งอินเดียว่าด้วยบริการเดินอากาศระหว่างอาณาเขตของแต่ละฝ่ายและพื่นจากนั้นไป ฉบับลงนามเมื่อวันที่ ๑๙ ธันวาคม ค.ศ. ๑๙๖๙

๒. มีข้อสังเกตและข้อพิจารณาเสนอปรับแก้ถ้อยคำ ดังนี้

๑) ในข้อ (i) และ (ii) ควรกำหนดเงื่อนไขของทั้งสองฝ่ายให้เท่าเทียมกัน โดยควรเพิ่มหลักการเพิ่มเติมด้วยว่า เที่ยวบินพาณิชย์ที่บินเข้าไทยจากอินเดียก็ต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบของไทยในการควบคุมการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด - 19

๒) ในข้อ (ii) (b) มีข้อสังเกตว่า ส่วนราชการเจ้าของเรื่องควรพิจารณาการคงอยู่ของถ้อยคำ "It would be for the airlines concerned to ensure that there is no travel restriction for Indian/Nepalese/Bhutanese nationals to enter Thailand before issues of ticket/boarding pass to the Indian/Nepalese/Bhutanese passengers." ว่าจะเป็นประโยชน์กับฝ่ายไทยหรือไม่ เพียงใด เนื่องจากได้กำหนดเงื่อนไขเฉพาะกับสายการบินพาณิชย์ที่จะบินเข้าประเทศไทยเท่านั้น

๖.๑.๒ ประเด็นรูปแบบหนังสือ

๑. หากนโยบายของฝ่ายไทยเห็นสมควร อาจพิจารณาจัดทำหนังสือตอบฝ่ายอินเดียในรูปแบบของ Note Verbale ในลักษณะของการทำหนังสือแจ้ง (notification) ว่า ไทยไม่ขัดข้องต่อเงื่อนไขที่อินเดียเสนอมา และเสนอวันที่ฝ่ายไทยพร้อมที่จะเริ่มให้สายการบินพาณิชย์ของไทยบินเข้าไปยังอินเดียตามจำนวนเที่ยวบินที่ทั้งสองฝ่ายกำหนด โดยฝ่ายไทยอาจพิจารณาให้สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย ในฐานะหน่วยงานหลักในเรื่องนี้เป็นผู้ทำหนังสือตอบรับข้อเสนอของฝ่ายอินเดีย และนำส่งผ่านช่องทางทางการทูตต่อไป

๒. มีข้อสังเกตว่า ข้อเสนอของฝ่ายอินเดียในการจัดทำความตกลง Air Travel Bubble เพื่อให้สายการบินพาณิชย์เริ่มให้บริการเดินอากาศระหว่างกันนั้น อยู่ภายใต้ความตกลงการบินระหว่างไทยกับอินเดียอยู่แล้ว ซึ่งในช่วงที่ผ่านมา อินเดียได้ระงับความตกลงการบินดังกล่าวไว้ฝ่ายเดียว ซึ่งภายใต้กรอบความตกลงการบินดังกล่าว ฝ่ายไทยสามารถดำเนินการต่าง ๆ ได้ อาทิ การกำหนดความจุเกี่ยวกับเที่ยวบิน สามารถดำเนินการได้ตามข้อ ๖ ของความตกลงการบินที่กำหนดให้เจ้าหน้าที่การบินของทั้งสองฝ่ายสามารถกำหนดหรือเปลี่ยนแปลงความจุระหว่างกันได้

๖.๑.๓ ประเด็นมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐

โดยที่อินเดียไม่ประสงค์ให้ความตกลง Air Travel Bubble เป็นสนธิสัญญาระหว่างกัน ดังนั้น หนังสือแจ้งของไทยและหนังสือตอบรับของฝ่ายอินเดียจึงถือเป็นหนังสือโต้ตอบ (correspondence) ในการแสดงเจตนารมณ์ทางการเมืองระดับรัฐบาลในการกำหนดเงื่อนไขการเดินทางอากาศเป็นการชั่วคราวในช่วงสถานการณ์พิเศษนั้นจนกว่าจะมีการเปิดประเทศของอินเดียอย่างเป็นทางการต่อไป ดังนั้น Air Travel Bubble จึงไม่เป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศ และไม่ใช่นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญ อย่างไรก็ตาม อาจเข้าข่ายเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย ทั้งยังมีความเกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของหลายหน่วยงาน ดังนั้น ส่วนราชการเจ้าของเรื่อง จึงควรพิจารณาเสนอหนังสือของฝ่ายอินเดียและร่างหนังสือของฝ่ายไทย ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาตามมาตรา ๔(๗) ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘

๖.๒ ศูนย์ปฏิบัติการ ศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด - 19 เห็นชอบกับการจัดทำความตกลง Air Travel Bubble ระหว่างไทย - อินเดีย โดยกระทรวงสาธารณสุขไม่ขัดข้อง และยืนยันว่าเมื่อผู้โดยสารเดินทางเข้ามาประเทศไทยต้องดำเนินการตามมาตรการสาธารณสุขของไทย และกระทรวงการต่างประเทศ และกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาให้การสนับสนุนการดำเนินการดังกล่าว เนื่องจากสอดคล้องกับนโยบายฟื้นฟูเศรษฐกิจ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๔

๖.๓ คณะกรรมการบริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในคราวประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ ได้พิจารณาให้ความเห็นชอบในหลักการการจัดทำความตกลง Air Travel Bubble ระหว่างไทย - อินเดีย รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๕

๖.๔ กระทรวงคมนาคมพิจารณาแล้วไม่มีข้อขัดข้องในด้านสารัตถะที่เกี่ยวกับการบิน และได้ปรับถ้อยคำของร่างหนังสือตอบกลับของไทยต่อข้อเสนอของอินเดียตามความเห็นของกระทรวงการต่างประเทศแล้ว ซึ่งกระทรวงการต่างประเทศได้ตรวจสอบรูปแบบและถ้อยคำ และส่งให้กับฝ่ายอินเดียพิจารณาการเสนอปรับแก้ดังกล่าว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๖ ซึ่งต่อมาฝ่ายอินเดียได้แจ้งเห็นชอบต่อร่างข้อเสนอฉบับปรับแก้ของไทย และขอเสนอให้ความตกลง Air Travel Bubble ระหว่างไทย - อินเดีย มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๗ อย่างไรก็ตาม กระทรวงการต่างประเทศได้แจ้งให้ฝ่ายอินเดียทราบในเบื้องต้นว่า ฝ่ายไทยต้องเสนอเรื่องการจัดทำความตกลง Air Travel Bubble ระหว่างไทย - อินเดีย ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อน

๖.๕ กระทรวงคมนาคมจึงได้จัดทำร่างหนังสือตอบกลับของไทยต่อข้อเสนอของอินเดีย เพื่อยืนยันสิ่งที่ได้ตกลงกัน ซึ่งกระทรวงการต่างประเทศได้ตรวจสอบรูปแบบและถ้อยคำเรียบร้อยแล้ว และกระทรวงคมนาคมขอเสนอให้ความตกลงดังกล่าวมีผลใช้บังคับในวันที่ครบวันการภายในของไทยแล้วเสร็จรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๘

๗. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงคมนาคมขอเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา ดังนี้

๗.๑ ให้ความเห็นชอบการจัดทำความตกลง Air Travel Bubble ระหว่างไทย - อินเดีย

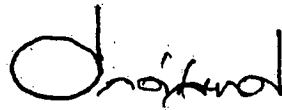
๗.๒ ให้ความเห็นชอบร่างหนังสือตอบกลับของไทยต่อข้อเสนอของอินเดีย และหากมีความจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขเอกสารที่ไม่ใช่สาระสำคัญ หรือไม่ขัดต่อผลประโยชน์ของไทย ขอให้กระทรวงคมนาคมดำเนินการต่อไปได้โดยไม่ต้องขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีอีกครั้ง

๗.๓ อนุมัติให้ผู้อำนวยความสะดวกสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยลงนามในร่างหนังสือตอบกลับของไทยต่อข้อเสนอของอินเดีย

๗.๔ มอบให้กระทรวงการต่างประเทศดำเนินการแจ้งผ่านช่องทางทางการทูตเพื่อให้ความตกลง Air Travel Bubble ระหว่างไทย - อินเดีย มีผลใช้บังคับ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายศักดิ์สยาม ชิดชอบ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

สำนักงานปลัดกระทรวง

กองการต่างประเทศ

โทร. ๐ ๒๒๘๓ ๓๓๘๘

โทรสาร ๐ ๒๒๘๑ ๔๘๒๙, ๐ ๒๒๘๐ ๑๗๑๔

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ pornpimon.k@mot.go.th